

komme vi ind i en Situation, som efter min Mening ubetinget ikke er samfundsnyttig. Jeg tror derfor, der ikke er anden Vej at gaa end den, jeg her tillader mig at foreslaa, hvorved vi paa en lempelig Maade give Forskudsforeningerne Adgang til at faa afviklet deres Gældsforpligtelser til Staten, og hvorved vi tillige give dem Lejlighed til i Tidens Løb under gunstigere Forhold paa Pengemarkedet at søge, om de ønske det, at tilvejebringe den nødvendige Driftskapital, saaledes at de, hvis det er Ønsket hos deres Medlemmer, kunne fortsætte deres Virksomhed. Jeg skal med disse Par Ord tillade mig at anbefale dette Forslag til velvillig Behandling her i Tinget.

Formanden: Eksemplarer af det fremsatte Lovforslag ville blive omdelte.

Den første Sag paa Dagsordenen var:

Fortsættelse af første Behandling af Forslag til Lov om Lønninger for Lærere og Lærerinder i Folkeskolen.

Forhandlingen genoptoges.

Lindø: Da jeg har været forhindret i at overvære Forhandlingerne i de sidste Dage, skal jeg ikke paa disses nuværende Stadium komme ind paa Sagens Realitet, men kun fremføre et Par Betragtninger i Almindelighed. Jeg vil da udtale min Tilfredshed med, at der nu er Udsigt til, at Lærerne kunne faa et Lønningstillæg. Jeg erkender, at der er ingen Stand, hvor tidssvarende Kaar med mere Ret kunne kræves, end Lærerstanden. Økonomiske Tryk bidrage under alle Forhold til at svække Livsmødet, men der er ingen Virksomhed, som det i større Grad har Indflydelse paa end Skolegerningen. Lærernes økonomiske Vilkaar virke i høj Grad ind paa, om de med Liv, Lyst og Friskhed kunne varetage den Gerning, de skulle udføre. Jeg betragter det derfor som en Ære for et Folk og som et Udtryk for dets Kultur, at det forstaar at værdsætte Betydningen af det Arbejde, der udføres i Skolens Tjeneste, og jeg vil udtale det

Haab, at de ubesindige Udtalelser, der fra enkelte Læreres Side fremkom under Lærermødet i Sommer her i København, ikke ville faa Indflydelse paa dette Forslags Skæbne.

Jeg vil specielt rette en Tak til de ærede Medlemmer for Kællerup (Jensen-Knudstrup) og for Assens (Berntsen) og den højtærede Minister for den Velvillie, hvormed de have omtalt de private Skoler. Jeg antager, der ikke er noget Medlem af dette Ting, som ikke er klar over, at i det Øjeblik, vi vedtage et Lønningsforslag med saa forøgede Tilskud til den offentlige Skole, som der her er Tale om, vil man i flere Henseender medvirke til at give ikke faa fri Skoler her i Landet et Grundskud, thi det vil være vanskeligt for ubemidlede Forældre ikke alene at være med at yde de forøgede Tilskud til den offentlige Skole, men ogsaa samtidig holde dygtige og tidssvarende Kræfter i deres egne Skoler foruden at sørge for Forbedring af Skolemateriellet og Skolelokaler og andet mere, som vil blive krævet. Jeg er overbevist om, at hverken Ministeren eller Rigsdagen ønsker, at Friskolen skal gaa til Grunde. Der er i Nutiden adskillige Ting, der tyde paa, at Friskolen i Fremtiden maaske kan faa større Betydning, end den alt har.

Grundlovens Fædre have ved Grundlovens § 85 hævdet det Standpunkt, at de Børn, hvis Forældre ikke have Evne til at oplære dem, kunne faa fri Undervisning. Det er, som ogsaa udtalt af det ærede Medlem for Assens, ikke Skoletvang, men kun Undervisningspligt, vi have her i Landet. Det er Opgaven for Forældre at sørge for deres Børns Undervisning, og kun naar de ikke kunne det, træder det offentlige til. Rigsdagen har ogsaa ved sin Stilling tidligere anerkendt den private Skoles Berettigelse ved at yde Tilskud til den, dels ved Skoleloven af 1899 og senere ved Skoleloven af 1904 og dels derved, at der paa Finansloven er ydet Tilskud til private Skoler i Byerne. Saa vidt jeg erindrer, blev det sidste Tilskud vedtaget enstemmigt her i Tinget, ligesom det blev enstemmigt indstillet fra Finansudvalget. Det er derfor mit Haab, at man i Fremtiden vil stille sig med samme Velvillie overfor denne Sag.